

Tarptautinė
migracijos
organizacija

Europos
migracijos
tinklas

**Asmenų,
kuriems prieglobstis
nesuteiktas, grąžinimas:
iššūkiai ir geroji praktika**

2016/1

EMT STUDIJA

IOM • OIM

Bendrai finansuojama
ES lėšomis

Šis tyrimas atliktas pagal Europos migracijos tinklo (EMT) 2015 – 2016 m. metinę programą.

EMT – tai ES valstybių narių, Norvegijos ir Europos Komisijos tinklas, skirtas rinkti, analizuoti ir dalintis naujausia, objektyvia ir palyginama informacija migracijos bei prieglobsčio srityje. Lietuvoje EMT veiklą LR Vyriausybės nutarimu vykdo Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuras.

Daugiau informacijos apie EMT: www.emn.lt.

Kontaktai:

Europos migracijos tinklo nacionalinis informacijos centras

Jakšto 12, 4 aukštas

LT-01105, Vilnius

Tel.: +370 5 2624897

Faksas: +370 5 2611326

El. paštas: emn@iom.lt

© Tarptautinė migracijos organizacija (TMO), Europos migracijos tinklas (EMT)

Studijoje pateikta informacija nebūtinai atspindi oficialią Lietuvos Respublikos, Europos Komisijos ar TMO ir jos šalių narių poziciją. Visos teisės saugomos. Kopijuoti visą ar dalimis, taip pat naudoti komerciniais tikslais be TMO Vilniaus biuro raštiško leidimo draudžiama.

**Asmenų,
kuriems prieglobstis
nesuteiktas, grąžinimas:**
iššūkiai ir geroji praktika

2016/1

EMT STUDIJA

Turinys

SANTRAUKA	8
I. SITUACIJOS LIETUVOJE APŽVALGA.....	10
II. LIETUVOS POLITIKA IR PRIEMONĖS, TAIKOMOS PRIEGLOBŠČIO PRAŠYTOJAMS, KURIEMS PRIEGLOBSTIS NESUTEIKTAS	16
2.1. Kaip sprendimas dėl prieglobsčio lemia sprendimą grąžinti	17
2.2. Pasekmės asmenims, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kurie turi išvykti	19
2.3. Galimybės apskųsti sprendimą grąžinti	24
2.4. Galimybės pateikti paskesnę prašymą suteikti prieglobstį.....	25
III. LIETUVOS POLITIKA SPRENDŽIANT SUNKUMUS, SUSIJUSIUS SU ASMENŲ, KURIEMS PRIEGLOBSTIS NESUTEIKTAS, GRĄŽINIMU	26
IV. KAS NUTINKA, KUOMET ASMENS, KURIAM PRIEGLOBSTIS NESUTEIKTAS, NEJMANOMA NEDELSIANT GRĄŽINTI.....	32
V. LIETUVOS POLITIKA IR PRIEMONĖS, UŽTIKRINANČIOS PRIEGLOBŠČIO PRAŠYTOJŲ, KURIŲ PRAŠYMAI NEPAGRĮSTI, OPERATYVŲ GRĄŽINIMĄ..	38
5.1. Paspartintos procedūros.....	39
5.2. Prieglobsčio prašytojų parengimas grąžinimui	41
IŠVADOS	42
PRIEDAI	43

Santrauka

Bendra situacija. Lietuva vidutiniškai per metus gauna apie 350 – 400 prašymų suteikti prieglobs-tį. Daugiausia prašymų pateikia Gruzijos, Ukrainos, Rusijos, Afganistano ir Irako piliečiai. Teigiamų sprendimų dalis siekia apie 30-35 proc. Didžioji dauguma užsieniečių, kurių prieglobsčio prašymai yra netenkinami, privalo išvykti iš Lietuvos savanoriškai arba yra išsiunčiami. 2015 m. buvo pateik-ti 291 prieglobsčio prašymas, suteikta 17 pabėgėlio ir 69 papildomos apsaugos statusų, priimti 97 sprendimai nesuteikti prieglobsčio ir 133 sprendimai išsiųsti, grąžinti užsieniečius, kuriems prie-globstis nebuvo suteiktas, į jų kilmės valstybes.

Teisinis reguliavimas. Priėmus neigiamą sprendimą dėl prieglobsčio ir nustačius, kad nėra Lie-tuvos Respublikos įstatyme dėl Užsieniečių teisinės padėties (toliau – UTPĮ) numatytų užsieniečio negrąžinimo pagrindų, yra priimami du administraciniai sprendimai nesuteikti prieglobsčio ir grą-žinti užsienietį arba vienas administracinis sprendimas nesuteikti prieglobsčio ir išsiųsti užsienietį. Sprendimai negali būti vykdomi, kol neišnaudojamos UTPĮ ir kituose teisės aktuose nustatytos galimybės juos apskųsti. Iki išsiuntimo įvykdymo užsienietis teismo sprendimu gali būti sulaikytas, jeigu sulaikymas būtinas atitinkamam sprendimui priimti ir (ar) vykdyti (jeigu užsienietis trukdo priimti ir (ar) vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo). Konstatavus, kad sprendimas dėl išsiuntimo negali būti įvykdytas nedelsiant dėl to, kad užsienietį atsisako priimti užsienio valstybė, užsieniečiui reikia suteikti būtinąją medicininę pagalbą, ar jo ne-

galima išsiųsti dėl objektyvių priežasčių (užsienietis neturi galiojančio kelionės dokumento, nėra galimybės gauti kelionės bilietų ir kita), priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimo vykdymą. Tik praėjus vieneriems metams po sprendimo sustabdyti išsiuntimą ir neišnykus aplinkybėms, užsieniečiui išduodamas leidimas laikinai gyventi vieneriems metams. Praėjus metams ir užsieniečiui kreipiantis dėl leidimo laikinai gyventi pakeitimo, vėl vertinama, ar nėra galimybės išsiųsti užsienietį.

Sprendimo grąžinti apskundimas. Praktikoje didžioji dalis sprendimų nesuteikti prieglobsčio ir išsiųsti yra apskundžiami. 2015 m. buvo pateikti 72 skundai dėl Migracijos departamento sprendimo nesuteikti prieglobsčio ir išsiųsti užsienietį. Tik 2 skundai buvo patenkinti ir Migracijos departamentas įpareigotas prašymus išnagrinėti iš naujo. Tačiau pateiktas skundas nepadeda asmeniui išvengti išsiuntimo, o tik prailgina buvimą šalyje.

Teisinis statusas. Jeigu užsieniečio negalima išsiųsti dėl UTPĮ numatytų priežasčių, priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimo vykdymą. Sprendimo sustabdymo metu užsienietis apgyvendinamas Užsieniečių registracijos centre (jeigu yra pasislėpimo pavojus, užsienietis teismo sprendimu gali būti sulaukomas Centre). Toks užsienietis neturi teisės dirbti, gauti socialinių išmokų. Jam suteikiama tik būtina medicinos pagalba. Jeigu priežastys, dėl kurių užsieniečio negalima grąžinti, neišnyko praėjus metams nuo sprendimo sustabdyti išsiuntimą, jam išduodamas leidimas laikinai gyventi vieneriems metams. Gavęs leidimą laikinai gyventi užsienietis gali dirbti, gauti jam priklausančias socialines garantijas bei medicinos paslaugas.

Piktnaudžiavimas. Pasitaiko atvejų, kuomet užsienio šalių atstovybės pagal užsieniečių nurodytus anketinius duomenis neidentifikuoja tokio asmens kaip savo valstybės piliečio ir neišduoda grąžimo dokumentų. Yra įtarimų, kad užsieniečiai gali nurodyti neteisingus duomenis tam, kad išvengtų išsiuntimo ir tuo būdu piktnaudžiauja prieglobsčio sistema. Tokie atvejai Lietuvoje dažniausiai susiję su užsieniečiais, atvykusiais iš Afrikos valstybių (Kongo, Angolos).

Pagrindiniai su grąžinimu susiję iššūkiai. Lietuva nesusiduria su sisteminėmis problemomis išsiųsdama užsieniečius. Didžioji dauguma užsieniečių, kurie gauna sprendimą dėl grąžinimo, jį įvykdo savanoriškai arba yra išsiunčiami. Daugiausiai neigiamų sprendimų dėl prieglobsčio ir sprendimų grąžinti priimta Gruzijos, Ukrainos, Rusijos Federacijos ir Baltarusijos piliečiams. Grąžinimus į šias valstybes Lietuvos Respublika vykdo jau daugelį metų, yra užmegzti geri kontaktai su užsienio valstybių institucijomis, Lietuvoje veikia visų šių valstybių ambasados, todėl užsieniečių grąžinimo procesas veikia gana sklandžiai. Sudėtingiau yra grąžinti užsieniečius į tas valstybes, iš kurių statistiškai prieglobsčio prašytojų nebūna daug, nes trūksta patirties, įdirbio, ne visuomet valstybės turi savo ambasadas Lietuvoje. Tai apsunkina bendradarbiavimą ir grąžimo dokumentų gavimą. Užsieniečių, kurių negalima grąžinti ar išsiųsti skaičius yra labai nedidelis – keli atvejai per metus (1 – 5 atvejai per metus). Pagrindinė priežastis – negalima gauti grąžimo dokumentų iš kilmės valstybės, nes Lietuvoje nėra tos šalies diplomatinės atstovybės. Tai dažniausiai būna Afrikos valstybių (Kongo Demokratinės Respublikos, Angolos Respublikos), taip pat Kubos piliečiai. Šiuo metu Lietuva susiduria su problema kuomet nepavyksta nustatyti asmens tapatybės ir gauti grąžimo dokumentų Vietnamo piliečiams, kurie į Lietuvą patenka nelegaliai.

1.

Situacijos Lietuvoje
apžvalga

Klausimas (toliau – K) 1. Kokio masto problema Lietuvoje yra asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas, grąžinimas? Ar tai yra nacionalinės politikos *prioritetas*?

Lietuvos Respublika nėra susidūrusi su masiniu prieglobsčio prašytojų antplūdžiu. Nors prašymų suteikti prieglobstį Lietuvoje skaičius svyruoja, tačiau vidutiniškai per metus Lietuvoje pateikiama apie 400 prašymų suteikti prieglobstį (per 2010 – 2015 laikotarpį daugiausia prašymų suteikti prieglobstį buvo gauta 2012 m. – 628 prašymai, o mažiausiai prašymų suteikti prieglobstį gauta 2015 m. – 291 prašymas). Daugiausia prašymų pateikia Gruzijos, Ukrainos, Rusijos, Afganistano ir Irako piliečiai. Teigiamų sprendimų procentas vidutiniškai siekia 30 – 35 proc.

2015 m. daugiausia prašymų suteikti prieglobstį buvo gauta iš Ukrainos piliečių – 65 prašymai (22,3 proc.), iš Gruzijos piliečių – 48 prašymai (16,5 proc.), iš Rusijos Federacijos – 42 prašymai (14 proc.), iš Afganistano – 31 prašymas (11 proc.), iš Irako piliečių – 25 prašymai (9 proc.), o teigiamų sprendimų procentas buvo 30 proc. 2015 m. buvo priimti 97 sprendimai nesuteikti prieglobsčio bei 133 sprendimai išsiųsti, grąžinti užsieniečius, kuriems prieglobstis nebuvo suteiktas į jų kilmės valstybes. Daugiausiai neigiamų sprendimų priimta Gruzijos, Ukrainos, Rusijos Federacijos ir Baltarusijos piliečių atžvilgiu. Grąžinimus į šias valstybes Lietuvos Respublika vykdo jau daugelį metų, yra užmegzti geri kontaktai su užsienio valstybių institucijomis, Lietuvoje veikia visų šių valstybių ambasados, todėl užsieniečių grąžinimo procesas veikia gana sklandžiai. Sudėtingiau yra grąžinti užsieniečius į tas valstybes, iš kurių statistiškai prieglobsčio prašytojų nebūna daug, dėl to, kad trūksta patirties, įdirbio, ne visuomet valstybės turi savo ambasadas Lietuvoje, o tai taip pat apsunkina bendradarbiavimą ir grįžimo dokumentų gavimą. Užsieniečių, kurių negalima grąžinti ar išsiųsti skaičius yra labai nedidelis – keli atvejai per metus. Tai dažniausiai būna Afrikos valstybių (Kongo Demokratinės Respublikos, Angolos Respublikos), taip pat Kubos piliečiai.

Būtina paminėti, kad 2014 – 2015 m. Lietuvos Respublika susidūrė su problema grąžinant neteisėtai šalyje esančius Vietnamo piliečius. Yra labai sunku gauti šių piliečių grįžimo dokumentus, kadangi Lietuvoje nėra Vietnamo ambasados, o bendradarbiavimas su Vietnamo ambasada Varšuvoje ne visada būna sėkmingas. Vietnamo piliečiai paprastai neteikia prašymų suteikti prieglobstį.

Pasak ekspertų, nepaisant iškilančių sunkumų bei atsirandančių pavienių asmenų, kurių neįmanoma grąžinti, asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas, grąžinimas nėra sisteminė problema. Prieglobsčio prašytojų, kurių po prieglobsčio procedūros nepavyksta išsiųsti, nėra daug, dauguma atvejų – individualios situacijos, kai kilmės valstybė neišduoda grįžimo dokumentų (nes asmens neidentifikuoja jo kilmės valstybė).

Politiniame lygmenyje yra aiškiai deklaruota valstybės pozicija grąžinimo klausimu. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. sausio 22 d. nutarimu Nr. 29 patvirtintose Lietuvos migracijos politikos gairėse yra išvardintos pagrindinės migracijos politikos kryptys. Viena jų yra siekis „užtikrinti veiksmingą užsieniečių grąžinimo į kilmės valstybes ar užsienio valstybes, į kurias jie turi teisę vykti, ir neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių readmisijos politikos įgyvendinimą visapusiškai paisant pagrindinių žmogaus teisių ir suteikiant jiems galimybę išvykti oriai, skatinti savanorišką grįžimą ir taip taupyti valstybės lėšas“ (22.3.4. papunktis).

K 2. Prašome užpildyti *Excel* lentelę 1 priede (pateikdami ir metaduomenis), jeigu turite nacionalinių statistinių duomenų šiomis temomis:

- Bendras asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kuriuos nuspręsta grąžinti 2011 – 2015 m., skaičius, suskirstytas pagal lytį;
- Bendras asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kurie 2011 – 2015 m. sėkmingai grąžinti iš Lietuvos į trečiąsias šalis, skaičius (jeigu įmanoma, suskirstykite pagal lytį ir grįžimo būdą (savanoriškas / remiamas savanoriškas / priverstinis).

K 3. Prašome pateikti nacionalinius duomenis, suskirstytus pagal lytį, apie tai, (a) kokią dalį bendrame trečiųjų šalių piliečių, kuriuos nuspręsta grąžinti 2011–2015 m., skaičiuje sudarė asmenys, kuriems prieglobstis nesuteiktas, ir (b) kokia dalis asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kuriuos nuspręsta grąžinti, sėkmingai grįžo, užpildydami toliau esančią lentelę ir nurodydami, ar ši dalis yra:

a) Tarp 90 ir 100 %	c) Tarp 31 ir 50 %
b) Tarp 51 ir 90 %	d) Mažiau negu 30 %

Tai gali būti nacionalinių tyrimų duomenys ar specialiai surinkti konsultuojantis su atitinkamomis nacionalinėmis valdžios institucijomis. Paskutiniame stulpelyje nurodykite jų šaltinį ir jeigu įmanoma, naudotą rinkimo metodą.

Metai	% asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas, tarp bendro grąžintinų trečiųjų šalių piliečių skaičiaus			% asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas, tarp bendro sėkmingai grąžintų trečiųjų šalių piliečių skaičiaus			Šaltinis / duomenų rinkimo metodas
	Vyrai	Moterys	Bendras	Vyrai	Moterys	Bendras	
2011			Mažiau nei 30 %			N/A	Duomenys renkami Užsieniečių registre; dėl jo funkcionalumo ypatybių nėra galimybės užpildyti visų lentelės grafų
2012			Mažiau nei 30 %			N/A	
2013			Mažiau nei 30 %			N/A	
2014			Mažiau nei 30 %			N/A	
2015			Mažiau nei 30 %			N/A	

K 4a. Jeigu įmanoma, prašome pateikti nacionalinius duomenis apie bendrą skaičių asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kurių atžvilgiu priimtas sprendimas grąžinti, tačiau kurie toliau liko Lietuvoje 2011 – 2015 m., nes negalėjo grįžti (taip pat žr. 3 ir 4 skyrius), suskirstykite juos pagal lytį.

Lentelėje pateikiami pirmą kartą išduoti leidimai laikinai gyventi (skliausteliuose – pakeisti leidimai laikinai gyventi) asmenims, kurių išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos vykdymas sustabdytas pagal UTPĮ 132 ir 128 straipsnius ir šios aplinkybės neišnyko per vienerius metus nuo sprendimo išsiųsti užsieniečių iš Lietuvos Respublikos vykdymo sustabdymo ir užsieniečių nėra sulaikytas.

Priežastys, dėl kurių išsiuntimas sustabdomas ir praėjus vieneriems metams užsieniečiui išduodamas leidimas laikinai gyventi:

- 1) užsieniečių atsisako priimti užsienio valstybė, į kurią jis gali būti išsiųstas;
- 2) užsieniečiui reikia suteikti būtinąją medicinos pagalbą, kurios suteikimo reikalingumą patvirtina sveikatos priežiūros įstaigos gydytojų konsultacinė komisija;
- 3) jo negalima išsiųsti dėl objektyvių aplinkybių (užsienietis neturi galiojančio kelionės dokumento, nėra galimybės gauti kelionės bilietų ir kita).

Metai	# asmenys, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kurių atžvilgiu priimtas sprendimas grąžinti, tačiau toliau liko Lietuvoje			Šaltinis / duomenų rinkimo metodas
	Vyrai	Moterys	Bendras	
2011	4 (7)	2(1)	6 (8)	Leidimai laikinai gyventi išduoti pirmą kartą (skliausteliuose – pakeisti leidimai laikinai gyventi) asmenims, kurių išsiuntimo vykdymas sustabdytas.
2012	0 (6)	0 (3)	0 (9)	
2013	4 (5)	1 (5)	5 (10)	
2014	0 (4)	1 (6)	1(10)	
2015	1 (5)	0 (4)	1 (9)	Šaltinis: Užsieniečių registras.

Leidimai laikinai gyventi, pasibaigus jų galiojimo laikui ir neišnykus aplinkybėms, dėl kurių jie buvo išduoti, gali būti keičiami. Praktikoje dažniausiai pasitaiko atvejai, kuomet nepavykus iškart išsiųsti užsieniečio priėmus sprendimą dėl išsiuntimo, tikimybė jį išsiųsti vėliau, yra maža. Tokiu atveju, pasibaigus leidimo laikinai gyventi galiojimo laikui (t.y. po metų), leidimas laikinai gyventi yra arba pakeičiamas, jei užsienietis to prašo, arba užsienietis pats išvyksta iš Lietuvos Respublikos. Taip pat, nepaisant to, kad užsieniečio nepavyko išsiųsti iš Lietuvos Respublikos dėl to,

kad jo asmens tapatybės nepavyko nustatyti ir jo kilmės valstybės institucijoms, leidimas laikinai gyventi asmeniui išduodamas tokiais asmens duomenimis, kokiais jis prisistatė prieglobsčio procedūros metu (nes kitokie nėra žinomi).

K 4b. Jeigu įmanoma, prašome 4a pateiktus duomenis suskirstyti pagal negrįžimo priežastis. Jeigu šios informacijos neturite, prašome pateikti kokybinius duomenis apie pagrindines priežastis, susijusias su negražintais asmenimis, kuriems prieglobstis nesuteiktas, nurodantais 4a klausime.

Pagrindinė priežastis, trukdanti įvykdyti sprendimą dėl išsiuntimo, yra tai, kad negalima gauti grįžimo dokumentų iš kilmės valstybės. Didžioji dauguma užsieniečių į Lietuvos Respubliką neteisėtai atvyksta neturėdami asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų ir, siekiant nustatyti jų tapatybę, remiamasi jų pačių pateikta informacija. Deja, kartais pagal jų nurodytus anketinius duomenis, kilmės valstybę, jų valstybių atstovybės neišduoda grįžimo dokumentų, nes pagal pateiktus anketinius duomenis neidentifikuoja tokio asmens kaip savo valstybės piliečio. Yra įtarimų, kad tam tikrais atvejais užsieniečiai nurodo ne savo kilmės valstybę, tačiau nėra galimybės nustatyti tikrąją. Tokiu būdu, nuo pat prieglobsčio procedūros pradžios, prisistatydami kitos valstybės piliečiais, jie piktnaudžiauja procedūra ir tikisi išvengti išsiuntimo į savo kilmės valstybę. Tokie atvejai dažniausiai yra susiję su asmenimis, atvykusiais iš Afrikos valstybių (Kongo Demokratinės Respublikos, Angolos Respublikos). Taip pat, tarp asmenų, kurių nepavyksta grąžinti į jų kilmės valstybę, yra Kubos Respublikos pilietis, iš savo šalies išvykęs daugiau nei prieš dvejus metus ir negalintis grįžti dėl Kubos Respublikos teisės aktuose esančių apribojimų. Susiduriama su grįžimo dokumentų Vietnamo piliečiams gavimu, bet kaip minėta, šie piliečiai dažniausia neprašo prieglobsčio.

2.

Lietuvos politika ir
priemonės, taikomos
prieglobsčio prašytojams,
kuriems prieglobstis
nesuteiktas

2. 1. KAIP SPRENDIMAS DĖL PRIEGLOBSČIO LEMIA SPRENDIMĄ GRAŽINTI

K 5. Kuriame prieglobsčio procedūros etape gali būti *priimtas* sprendimas grąžinti? Prašome pasirinkti iš toliau išvardytų variantų:

- a) po pirmosios instancijos sprendimo (visi prašymai suteikti prieglobstį);
- b) po pirmosios instancijos sprendimo (tik tie prieglobsčio prašymai, kurie laikomi nepagrįstais – pvz., jeigu jį pateikia pareiškėjas iš saugios kilmės šalies);**
- c) po to, kai buvo pateikti *kai kurie* skundai, susiję su sprendimu dėl prieglobsčio, tačiau prieš tai, kai buvo pasinaudota *visomis* galimybėmis apskūsti šį sprendimą;
- d) tik po to, kai buvo pasinaudota *visomis* galimybėmis apskūsti sprendimą dėl prieglobsčio;**
- e) esant kitoms aplinkybėms (*prašome nurodyti*).

b pasirinkimas - remiantis UTPĮ 76 str. 4 dalimi, Migracijos departamentas prašymą suteikti prieglobstį gali nagrinėti iš esmės skubos tvarka (pavyzdžiui, jei prieglobsčio prašytojas atvyko iš saugios kilmės valstybės). Išnagrinėjus tokį prašymą ir priėmus neigiamą sprendimą, užsienietis turi teisę pateikti skundą teismui. Šiuo atveju Migracijos departamento sprendimas vykdomas, išskyrus atvejus, kai apskūsto sprendimo vykdymas sustabdomas atitinkamo administracinio teismo nutartimi dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių.

d pasirinkimas – Migracijos departamentas priima sprendimą dėl prieglobsčio nesuteikimo. Sprendime yra išsprendžiamas ne tik prieglobsčio klausimas, tačiau ir tolesnės užsieniečio teisinės padėties LR klausimas (išsiuntimas į kilmės valstybę). Migracijos departamento sprendimas gali būti apskundžiamas teismui ir vadovaujantis UTPĮ 139 str. nuostatomis sprendimo vykdymas yra sustabdomas. Šiuo atveju Migracijos departamento sprendimas gali būti įvykdytas tik sprendimui įsiteisėjus, t.y. jeigu per nustatytą terminą jis nėra apskūstas arba išnaudotos teisės aktuose numatytos galimybės apskūsti sprendimą dėl prieglobsčio.

K 6. Jeigu sprendimas grąžinti įsigaliojo *anksčiau* negu buvo pasinaudota visomis galimybėmis apskūsti sprendimą dėl prieglobsčio, kaip dažnai prieglobsčio prašytojas iš tikrųjų būna grąžinamas? (pvz., visais atvejais, dauguma atvejų, kai kuriais atvejais, retai, niekada)?

Sprendimas grąžinti įsigalioja, jei asmuo per teisės aktuose nustatytus terminus nepateikia teismui skundo dėl šio sprendimo. Įsigaliojus sprendimui dėl grąžinimo jis turi būti įvykdytas. Praktikoje didžioji dalis asmenų, kuriems yra priimami sprendimai išsiųsti, juos skundžia teismui. Pagal UTPĮ kiekvienas asmuo turi teisę apskūsti jo atžvilgiu priimtą sprendimą. Prieglobsčio prašytojams numatyta valstybės garantuojama nemokama teisinė pagalba, jie ja naudojami.

K 7a. Ar Lietuvoje ir dėl grąžinimo, ir dėl prieglobsčio suteikimo sprendžia ta pati institucija?

Taip.

K 7b. Kai sprendimas dėl prieglobsčio lemia sprendimą grąžinti, kaip greitai po prašymo atmetimo priimamas sprendimas grąžinti? Prašome pasirinkti iš šių variantų:

- a) Sprendimas grąžinti priimamas tuo pat metu, kai įsigalioja / pradedamas vykdyti sprendimas atmesti prieglobsčio prašymą.
- b) Sprendimas grąžinti priimamas per 24 valandas, kai įsigalioja / pradedamas vykdyti sprendimas atmesti prieglobsčio prašymą.
- c) Sprendimas grąžinti priimamas per savaitę, kai įsigalioja / pradedamas vykdyti sprendimas atmesti prieglobsčio prašymą.
- d) Sprendimas grąžinti priimamas per mėnesį, kai įsigalioja / pradedamas vykdyti sprendimas atmesti prieglobsčio prašymą.

Jei nagrinėjant prieglobsčio bylą yra nustatoma, kad nėra nustatytų užsieniečio negrąžinimo pagrindų ir užsienietį reikia išsiųsti į kilmės valstybę, yra priimamas vienas sprendimas – kuriame nusprendžiama ir nesuteikti prieglobsčio, ir asmenį išsiųsti. Todėl šiuo atveju sprendimas išsiųsti įsigalioja tuo pat metu kaip ir sprendimas atmesti prieglobsčio prašymą.

Jeigu nagrinėjant prieglobsčio prašymą priimamas sprendimas atmesti prieglobsčio prašymą ir yra pagrindai suteikti teisę užsieniečiui išvykti savanoriškai, priimami du atskiri sprendimai – sprendimas nesuteikti prieglobsčio ir sprendimas dėl grąžinimo suteikiant teisę išvykti per sprendime numatytą laikotarpį. Sprendimas dėl užsieniečio įpareigojimo išvykti ar grąžinimo turi būti priimtas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sprendimo nesuteikti prieglobsčio įsigaliojimo dienos.

K8. Ar Lietuvoje įmanoma panaudoti informaciją, gautą iš prašytojo prieglobsčio procedūros metu, norint palengvinti grąžinimą?

Taip. Jei sprendimas suteikti prieglobstį yra įsiteisėjęs, norint palengvinti asmens grąžinimą, galima naudoti informaciją, gautą iš prieglobsčio prašytojo prieglobsčio procedūros metu.

2. 2. PASEKMĖS ASMENIMS, KURIEMS PRIEGLOBSTIS NESUTEIKTAS IR KURIE TURI IŠVYKTI

K 9. Kokios yra tiesioginės pasekmės asmenims, kuriems prieglobstis nesuteiktas, kuomet įsigalioja sprendimas juos grąžinti?

2.1 lentelė: Tiesioginės pasekmės asmenims, kuriems prieglobstis nesuteiktas, kai įsigalioja sprendimas juos grąžinti.

Klausimai	... pagal įstatymą	... kaip įgyvendinama praktiškai	Čia pateikite įrodymų, ar tai skatina ar stabdo grįžimą
Apgyvendinimas			
Ar prieglobsčio prašytojas gali likti priėmimo centre, atmetus jo prašymą? Taip / Ne	Taip	Taip	Nėra įrodymų, kad stabdytų ar skatintų grįžimą
Jeigu atsakėte „taip“, nurodykite, kiek ilgai po to, kai priimtas sprendimas grąžinti, prašytojas gali likti priėmimo centre (pvz., X dienų arba „kol sprendimas grąžinti įvykdomas ir asmuo grįžta“)	Priverstinio grįžimo atveju - kol sprendimas yra įvykdomas ir asmuo išsiunčiamas	Priverstinio grįžimo atveju - kol sprendimas yra įvykdomas ir asmuo yra išsiunčiamas; savanoriško grąžinimo atveju, paprastai užsienietis po supažindinimo su sprendimu turi išvykti iš Užsieniečių registracijos centro, bet esant poreikiui, Centro vado sprendimu gali likti Centre trumpam laikotarpiui, kol sutvarkys formalumus, susijusius su grįžimu; remiamo grįžimo atveju (pagal 2015-05-29 Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM ir Tarptautinės migracijos organizacijos Vilniaus biuro pasirašytą bendradarbiavimo susitarimą teikiant savanoriško grąžinimo pagalbą trečiųjų šalių piliečiams sutartį) - esant poreikiui VSAT užtikrina užsieniečio apgyvendinimo tęstinumą trumpam laikotarpiui.	

Klausimai	... pagal įstatymą	... kaip įgyvendinama praktiškai	Čia pateikite įrodymų, ar tai skatina ar stabdo grįžimą
Jeigu atsakėte „ne“, ar jis apgyvendinamas kur nors kitur (pvz., specialiaame atvirojo tipo centre ar kt.)? Taip / Ne ir – jeigu „taip“, trumpai apibūdinkite suteikiamą apgyvendinimo paslaugą			
Darbas			
Ar asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas, gali dalyvauti / tęsti dalyvavimą darbo rinkoje? Taip / Ne	Ne. Teisė dirbti atsiranda, kai yra priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimą, praeina vieneri metai ir yra išduodamas laikinas leidimas gyventi (toliau – LLG).	Ne Teisė dirbti atsiranda, kai yra priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimą, praeina vieneri metai ir yra išduodamas LLG.	Prieglobsčio procedūros metu prieglobsčio prašytojas LR neturi teisės dirbti. Po procedūros taip pat. Manytina, kad tai skatina grįžimą.
Jeigu „taip“, prašome nurodyti, kiek ilgai po to, kai priimtas sprendimas grąžinti, jis gali tęsti darbą (pvz., X dienų arba „kol sprendimas grįžti įvykdomas ir asmuo grįžta“)			Kol sprendimo išsiųsti vykdymas sustabdytas (t. y. neišnyksta aplinkybės).
Jeigu „taip“, prašome paminėti kokias nors specialias su jo įdarbinimu susijusias sąlygas			Nereikia leidimo dirbti.

Klausimai	... pagal įstatymą	... kaip įgyvendinama praktiškai	Čia pateikite įrodymų, ar tai skatina ar stabdo grįžimą
Socialinis aprūpinimas			
Ar asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas, gali gauti kokias nors socialines išmokas?	Ne <i>Socialines išmokas galėtų gauti tik užsienietis, kurio atžvilgiu priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimą, po sprendimo praeina vieneri metai ir jam yra išduodamas LLG.</i>	Ne <i>Socialines išmokas galėtų gauti tik užsienietis, kurio atžvilgiu priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimą, po sprendimo praeina vieneri metai ir jam yra išduodamas LLG.</i>	<i>Nėra įrodymų, kad stabdytų ar skatintų grįžimą</i>
Jeigu „taip“, prašome šias išmokas trumpai apibūdinti			
Jeigu „taip“, nurodykite, kiek ilgai po to, kai priimtas sprendimas grąžinti, prašytojas gali gauti išmokas (pvz., X dienų arba „kol sprendimas grįžti įvykdomas ir asmuo grįžta“)			
Sveikatos priežiūra			
Ar asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas, vis dar turi teisę gauti sveikatos priežiūros paslaugas? Taip / Ne	Taip, tik skubią medicininę pagalbą. <i>Sveikatos priežiūros paslaugas galėtų gauti tik užsienietis, kurio atžvilgiu priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimą, po sprendimo praeina vieneri metai ir jam yra išduodamas LLG.</i>	Taip, tik skubią medicininę pagalbą. <i>Sveikatos priežiūros paslaugas galėtų gauti tik užsienietis, kurio atžvilgiu priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimą, po sprendimo praeina vieneri metai ir jam yra išduodamas LLG.</i>	<i>Nėra įrodymų, kad stabdytų ar skatintų grįžimą</i>

Klausimai	... pagal įstatymą	... kaip įgyvendinama praktiškai	Čia pateikite įrodymų, ar tai skatina ar stabdo grįžimą
Ar tai būtų visos sveikatos priežiūros paslaugos ar tik skubi medicininė pagalba?	Tik skubi medicininė pagalba	Tik skubi medicininė pagalba	
Švietimas			
Ar asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas, vis dar gali dalyvauti švietimo programose ir / ar mokymuose? Taip / Ne	Ne Švietimo programose galėtų dalyvauti tik užsienietis, kurio atžvilgiu priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimą, po sprendimo praeina vieneri metai ir jam yra išduodamas LLG.	Ne Švietimo programose galėtų dalyvauti tik užsienietis, kurio atžvilgiu priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimą, po sprendimo praeina vieneri metai ir jam yra išduodamas LLG.	Nėra įrodymų, kad stabdytų ar skatintų grįžimą
Jeigu „taip“, nurodykite, kiek ilgai po to, kai priimtas sprendimas grąžinti, prašytojas gali toliau dalyvauti švietimo veikloje (pvz., X dienų arba „kol sprendimas grįžti įvykdomas ir asmuo grįžta“)			
Kita			
Ar yra kitų vertų čia paminėti priemonių? Prašome apibūdinti	Ne	Ne	

K 10. Kai asmeniui, kuriam prieglobstis nesuteiktas, priimamas sprendimas grąžinti, kokių priemonių imasi Lietuva, kad įgyvendintų šį sprendimą ir užkirstų kelią pasislėpimui?

Kai priimamas sprendimas užsienietį išsiųsti iš Lietuvos Respublikos, teismo sprendimu jis gali būti sulaikytas, tačiau tik tuo atveju, jeigu sulaikymas būtinas atitinkamam sprendimui priimti ir (ar) vykdyti, t.y. jeigu užsienietis trukdo priimti ir (ar) vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo.

Reikia pažymėti, kad iki 2012 m. vasario 1 d. prieglobsčio prašytojams, neteisėtai atvykusiems į šalį ir pateikusiems prieglobsčio prašymą, sulaikymas negalėjo būti taikomas prieglobsčio prašymo svarstymo metu, nes nebuvo teisinio pagrindo. Prieglobsčio prašytojai tuomet būdavo apgyvendinami Užsieniečių registracijos centre netaikant jiems judėjimo laisvės apribojimo. Apie 70 proc. prieglobsčio prašytojų pažeisdami centro vidines taisykles išvykdavo nesulaukę sprendimo dėl prieglobsčio ir vėliau negrįždavo - tokiu būdu piktnaudžiaudavo prieglobsčio procedūra. Jų grąžinimas tapdavo neįmanomas. 2012 m. vasario 1 d. įsigaliojus UTPĮ 113 straipsnio papildymui 2 dalimi¹, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas² suformavo praktiką, jog remiantis šia įstatymo nuostata prieglobsčio prašytojai gali būti sulaikomi, jeigu yra tenkinami sulaikymo pagrindai. Teismas konstatavo, kad Lietuvos Respublikoje klausimas dėl prieglobsčio suteikimo ar nesuteikimo užsieniečiui ir jo neišsiuntimo arba išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos yra sprendžiamas vienos administracinės procedūros metu (tai atitinka Direktyvos 2008/115/EB 6 straipsnio 6 dalies nuostatą, leidžiančią valstybėms narėms vienu administraciniu aktu ar teismo sprendimu ar aktu priimti sprendimą užbaigti teisėtą užsieniečio buvimą kartu su sprendimu grąžinti ir (arba) sprendimu dėl išsiuntimo ir (arba) sprendimu uždrausti atvykti). Iš to seka, kad UTPĮ 113 straipsnio 2 dalis gali būti taikoma bet kurioje šios procedūros stadijoje, jei yra tam reikalingos prielaidos – užsienietis trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas išsiuntimo ir panašiai. 2013 m. spalio 10 d. buvo priimti įstatymo pakeitimai, kuriais įtvirtintos prieglobsčio prašytojų sulaikymo sąlygos. Šie pakeitimai leido suvaldyti piktnaudžiavimą prieglobsčio procedūra bei užtikrinti asmenų, kurių prieglobsčio prašymai nėra tenkinami, grąžinimą.

1 113 straipsnio 2 dalis: Kai sprendžiama dėl užsieniečio grąžinimo į užsienio valstybę, išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, įpareigojimo užsieniečiui išvykti iš Lietuvos Respublikos arba prieglobsčio prašytojo perdavimo kitai Europos Sąjungos valstybei narei, atsakingai už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, užsienietis gali būti sulaikytas tik tuo atveju, jeigu sulaikymas būtinas atitinkamam sprendimui priimti ar vykdyti (jeigu užsienietis trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo ir pan.).

2 Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. spalio 31 d. sprendimas byloje Nr. N-575-1297-12.

2. 3. GALIMYBĖS APSKŪSTI SPRENDIMĄ GRĄŽINTI

K 11. Ar prieglobsčio prašytojas, kurio atžvilgiu priimtas sprendimas grąžinti, gali iki išvykdamas apskūsti šį sprendimą?

Taip. Visi sprendimai, priimti pagal UTPĮ gali būti skundžiami įstatymo bei Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka - skundas paduodamas atitinkamam administraciniam teismui per 14 dienų nuo sprendimo įteikimo dienos.

K 12. Ar ir kaip dažnai sprendimo grąžinti apskundimas padeda asmenims, kuriems prieglobstis nesuteikiamas, išvengti grąžinimo (pvz., visais atvejais, dauguma atvejų, kai kuriais atvejais, retai, niekada)?

Sprendimo apskundimas nepadeda asmeniui išvengti išsiuntimo, o tik prailgina buvimą šalyje.

2015 m. teismuose (abiejose instancijose) buvo išnagrinėti 72 skundai dėl Migracijos departamento sprendimų nesuteikti prieglobsčio. Tik dviejose bylose buvo priimti sprendimai panaikinti Migracijos departamento sprendimą dėl prieglobsčio nesuteikimo ir Migracijos departamentas įpareigotas prašymus išnagrinėti iš naujo.

Teismas, nagrinėdamas skundą, sprendžia, ar buvo įvertintos sąlygos, kai pagal UTPĮ draudžiama išsiųsti arba grąžinti užsienietį į valstybę, kurioje jo gyvybei ar laisvei gresia pavojus arba jis gali būti persekiojamas dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar dėl politinių įsitikinimų, arba į valstybę, iš kurios jis gali būti vėliau nusiųstas į tokią valstybę. Taip pat užsienietis neišsiunčiamas iš Lietuvos Respublikos arba negrąžinamas į valstybę, jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad joje užsienietis bus kankinamas, su juo bus žiauriai, nežmoniška elgiamasi arba žeminamas jo orumas ar jis bus tokiu būdu baudžiamas. Tai, ar asmuo buvo ar nebuvo prieglobsčio prašytojas, nedidina tikimybės, jog bus priimtas jam palankus sprendimas, nes sprendimas dėl prieglobsčio jau būna įsiteisėjęs.

2. 4. GALIMYBĖS PATEIKTI PASKESNĮ PRAŠYMĄ SUTEIKTI PRIEGLOBSTĮ

K 13. Ar prieglobsčio prašytojai, kuriam priimtas sprendimas grąžinti, gali pateikti paskesnį prašymą suteikti prieglobstį iki tol, kol bus grąžinti?

Taip, asmuo gali pateikti paskesnį prašymą suteikti prieglobstį. Jis gali būti teikiamas po to, kai dėl ankstesnio priimtas galutinis sprendimas (UTPĮ, 2 str. 18(1) d.). UTPĮ nustatyta, jog užsienietis prašymą suteikti prieglobstį gali pateikti: Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punktuose arba Lietuvos Respublikos teritorijoje, kurioje galioja pasienio teisinis režimas – Valstybės sienos apsaugos tarnybai; teritorinei policijos įstaigai; Užsieniečių registracijos centrui.

K 14. Ar į tai, kad prašymas buvo pateiktas po to, kai buvo priimtas sprendimas grąžinti, atsižvelgiama, vertinant paskesnio prašymo *patikimumą*?

UTPĮ nustatyta, jog, kai prieglobsčio prašytojas pateikia paskesnį prašymą suteikti prieglobstį, kai neatsirado arba nebuvo pateikta naujos esminės informacijos arba duomenų, dėl kurių labai padidėja tikimybė, kad prieglobsčio prašytojas gali atitikti prieglobsčio suteikimui nustatytus kriterijus, Migracijos departamento sprendimu prašymas suteikti prieglobstį nagrinėjamas iš esmės skubos tvarka (UTPĮ 76 str. 4 d. 4 p.) arba, jeigu pateiktame paskesniame prašyme nėra naujų esminių motyvų, toks prašymas Migracijos departamento sprendimu nenagrinėjamas (UTPĮ 77 str. 1 d. 3 p.).

3.

Lietuvos politika
sprendžiant sunkumus,
susijusius su asmenų,
kuriems prieglobstis
nesuteiktas, grąžinimu

Pagrindiniai su grąžimu susiję iššūkiai

Valstybių narių buvo prašoma pateikti informacijos apie pagrindinius iššūkius vykdant grąžinimus pagal Grąžinimo direktyvą. Valstybių narių atstovų atsakymai rodo, kad valstybės narės susiduria su svarbiomis ir savanoriško, ir priverstinio grąžinimo problemomis, tokiomis kaip:

■ **Trečiosios šalies piliečio priešinimasis grąžinimui**, galintis pasireikšti tokiomis formomis:

- Fizinis priešinimasis ir atsiribojimas
 - Savęs žalojimas (įskaitant ir badavimą)
 - Pasislėpimas

Pažymėtina, kad trečiųjų šalių piliečiai gali priešintis grąžinimui dėl įvairių priežasčių, tarp jų ir dėl menkų darbo perspektyvų grąžus, skurdo ir prastos infrastruktūros valstybėje, į kurią grąžta, korupcijos masto toje valstybėje, kt., ir jas svarbu išsiaiškinti, norint sumažinti šias problemas ar jas išspręsti;

- **Valstybių, į kurias grąžta, valdžios institucijų atsisakymas** priimti atgal savo piliečius, ypač kai jie buvo grąžinti prievarta (*inter alia* Afganistanas, Eritrėja, Etiopija, Pietų ir Vidurio Somalis bei Ruanda atsisako priimti savo piliečius, grąžintus prievarta prieš jų valią);
- **Valstybių, į kurias grąžta, valdžios institucijų atsisakymas** išduoti kelionės dokumentus;
- **Valstybių, į kurias grąžta, valdžios institucijų atsisakymas** išduoti asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus;
- Problemos **įsigyjant kelionės dokumentus** – ypač tada, kai neturima originalų kopijų (ir, pvz., asmens tapatybę gali patvirtinti tik pirštų atspaudai) arba kai pilietybė yra komplikauta (pvz., sutuoktiniai iš skirtingų šalių ar piliečiai, gimę kitoje šalyje);
- **Administraciniai ir organizaciniai sunkumai**, pvz., valstybėje, į kurią grąžta, nėra valstybės narės diplomatinės atstovybės, todėl administracinės procedūros gali būti lėtesnės (pvz., gali reikėti kokių nors brangių ir sudėtingai įgyvendinamų privalomų konsultacijų) ir gali būti sunkiau susitarti.
- **Medicininės priežastys** – t. y., kai sunku ar neįmanoma surengti kelionę dėl grąžinamojo sveikatos problemų.

Lietuva susiduria su visomis aukščiau išvardintomis problemomis.

K 15. Ar yra dar kokių nors sunkumų, susijusių su grąžinimu, kuriuos Lietuva patiria?

Iššūkis	Apibūdinkite, kaip jis trukdo grąžinimo procesui	Nurodykite, ar šis iššūkis yra: bendras visiems grąžinamiems asmenims / dažnesnis grąžinant asmenis, kuriems prieglobstis nesuteiktas / susijęs tik su prieglobsčio prašytojų grąžinimu
Administracinis/organizacinis	Vietnamo diplomatinės atstovybės LR nebuvimas	Šis iššūkis taikomas Vietnamo piliečiams. Jie į Lietuvą patenka neteisėtai, neturi kelionės ar kitų, asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų, tačiau prieglobsčio prašymų paprastai Lietuvoje nepateikia.

K 16. Visos valstybės narės imasi pačių įvairiausių priemonių sunkumams, susijusiems su grąžinimu, įveikti. Šių priemonių pavyzdžiai ir atitinkami iššūkiai pateikiami toliau esančioje lentelėje.

Nurodykite, kurias priemones taiko Lietuva ir jeigu reikia, paminėkite kitas priemones, kurios neįtrauktos į lentelę.

Su grąžinimu susiję iššūkiai	Priemonės iššūkiams įveikti	Ar priemonės įgyvendintos?	Ar priemonė specialiai skirta asmenims, kuriems prieglobstis nesuteiktas, grąžinti?
Grąžinamo asmens priešinimasis grąžinimui	Remiamo savanoriško grįžimo programos	Taip	Ne
	Asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas, sulaikymas, kad negalėtų pasislėpti	Taip	Ne
	Fizinė jėga	Ne	Ne
	Netikėti reidai grąžinimui užtikrinti	Ne	Ne
	Grąžinimo procedūros sustabdymas ar atšaukimas	Ne	Ne
	Kita?		

Su grąžinimu susiję iššūkiai	Priemonės iššūkiams įveikti	Ar priemonės įgyvendintos?	Ar priemonė specialiai skirta asmenims, kuriems prieglobstis nesuteiktas, grąžinti?
Valstybių, į kurias grįžta, valdžios institucijų atsisakymas priimti atgal savo piliečius	Readmisijos susitarimai (ES ir / ar nacionaliniai)	Taip	Ne
	Dvišalis bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis / diplomatinio santykių užmezgimas	Taip	Ne
Valstybių, į kurias grįžta, valdžios institucijų atsisakymas išduoti kelionės dokumentus	Atstovybių trečiosiose šalyse įkūrimas	Ne	Ne
	Teigiamas pavyzdys trečiųjų šalių valdžios institucijoms, pvz., pagalbos paketai	Ne	Ne
Valstybių, į kurias grįžta, valdžios institucijų atsisakymas išduoti asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus	Politinis spaudimas trečiųjų šalių valdžios institucijoms	Taip	Ne
	Grąžinimo procedūros sustabdymas ar atšaukimas	Taip	Ne
	Kita		
Problemos, susijusios su kelionės dokumentais	Pakartotinis pirštų atspaudų ėmimas / naudojant specialią programinę įrangą suklustotiems pirštų atspaudams nustatyti	Ne	Ne
	Vertėjų paslaugos nustatant tariamos tautybės atvejus	Taip	Ne
	Sulaikymas	Taip	Ne
	Teigiamas pavyzdys trečiųjų šalių valdžios institucijoms, pvz., pagalbos paketai	Ne	Ne
	Politinis spaudimas trečiųjų šalių valdžios institucijoms	Taip	Ne
	Grąžinimo procedūros sustabdymas ar atšaukimas	Taip	Ne
	Kita		

Su grąžinimu susiję iššūkiai	Priemonės iššūkiams įveikti	Ar priemonės įgyvendintos?	Ar priemonė specialiai skirta asmenims, kuriems prieglobstis nesuteiktas, grąžinti?
Administraciniai / organizaciniai iššūkiai	Lankstus biudžetas	Ne	Ne
	Institucijų veiksmų koordinavimas	Taip	Ne
	Paslaugų teikėjo paskyrimas trečiosiose šalyse	Ne	Ne
	Diplomatinį atstovybių trečiosiose šalyse įkūrimas	Ne	Ne
	Grąžinimo procedūros sustabdymas ar atšaukimas	Ne	Ne
	Kita		
Medicininės priežastys	Medicininį paslaugų perdavimo organizavimas	Ne	Ne
	Pagalba medicininei priežiūrai tikslo valstybėje	Ne	Ne
	Medicininė priežiūra kelionės metu	Taip	Ne
	Grąžinimo procedūros sustabdymas ar atšaukimas	Taip	Ne
	Kita		
Kiti iššūkiai			

K 17. Remdamiesi savo patirtimi, galbūt galite nurodyti kokias nors priemones, efektyvesnes grąžinant asmenis, kuriems prieglobstis nesuteiktas, negu apskritai trečiųjų šalių piliečius?

Ne.

K 18. Ar Lietuva pastaruoju metu ėmėsi kokių nors naujų priemonių / politikos trečiųjų šalių piliečių grąžinimui užtikrinti (pvz., dėl nuo 2014 m. itin padidėjusio prieglobsčio prašytojų srauto į ES)?

Ne.

K 19. Ar galite iš priemonių, išvardytų minėtoje lentelėje, išskirti gerosios praktikos pavyzdžius, t. y. priemones, kurios buvo itin veiksmingos, įveikiant iššūkius, susijusius su asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas, grąžinimu?

Priemonė	Efektyvumo įrodymas / kodėl priemonė gali būti laikoma gera praktika	Nurodykite, ar priemonė veiksminga, grąžinant asmenis, kuriems prieglobstis nesuteiktas
Dalyvavimas FRONTX jungtiniuose skrydžiuose	Visi suplanuoti grąžinimai buvo įvykdyti	Veiksminga, kai grąžinimų negalima įvykdyti komerciniais skrydžiais.

K 20. Ar yra kokių nors su grąžinimu susijusių problemų, kurių Lietuva iki šiol negali išspręsti, kad ir kokių priemonių imtųsi?

Iki šiol neišspręsta problema nustatant asmens tapatybę ir gaunant grįžimo dokumentus Vietnamo piliečiams, ypač, jeigu jie nebendradarbiauja su pareigūnais. Lietuvoje nėra Vietnamo ambasados, todėl dėl Vietnamo piliečių grįžimo dokumentų reikia kreiptis į ambasadą Varšuvoje (Lenkijos Respublika). Kartais grįžimo dokumento išdavimas užtrunka ilgiau nei 6 mėnesius, taip pat buvo atvejų, kai ambasada iš viso nepateikė oficialių atsakymų į užklausimus dėl asmenų, kurie prisistatė Vietnamo piliečiais, bet neturėjo asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų. Esant tokioms aplinkybėms, šie užsieniečiai, išbuvę maksimalų sulaikymo terminą (18 mėn.), buvo išleisti iš Užsieniečių registracijos centro.

Siekiant spręsti šią problemą, Vidaus reikalų ministerija inicijavo susitarimo dėl asmenų readmisijos pasirašymą su Vietnamo Socialistine Respublika. Šiais metais VRM bei VSAT atstovai Užsienio reikalų ministerijoje dalyvavo susitikime su Vietnamo ambasadoriumi, reziduojančiu Lenkijoje. Susitikimo metu buvo išsakytos problemos, susijusios su Vietnamo piliečių asmens tapatybės nustatymu bei grįžimo dokumentų gavimu. Taip pat buvo kreiptasi į Užsienio reikalų ministeriją su prašymu padėti spręsti klausimą dėl grįžimo dokumentų gavimo Vietnamo piliečiams. Be to, 2015 m. lapkričio 5 d. VSAT pasirašė partnerystės deklaraciją dėl dalyvavimo EURINT projekte. Pagrindinis dalyvavimo EURINT projekte tikslas – tarpusavio supratimo memorandumo tarp Lietuvos Respublikos ir Vietnamo Socialistinės Respublikos pasirašymas.

4.

Kas nutinka, kuomet
asmens, kuriam
prieglobstis nesuteiktas,
nejmanoma
nedelsiant grąžinti

K 21. Jeigu paaiškėja, kad asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas, negali grįžti ar būti grąžintas, ar nacionalinė institucija tai oficialiai pripažįsta? Ar asmeniui, kuriam prieglobstis nesuteiktas, gali būti toliau vykdoma grąžinimo procedūra, nors ir nustatyta, kad jis negali būti nedelsiant grąžintas, ar tokiu atveju policija / vykdomosios valdžios institucijos sprendžia dėl galimybės jam laikinai pasilikti?

Taip. Esant UTPĮ nustatytiems pagrindams³, priimamas sprendimas grąžinti užsienietį į užsienio valstybę arba užsienietis įpareigojamas išvykti iš Lietuvos Respublikos. Paaiškęs, kad asmuo per nustatytą terminą neįvykdė įpareigojimo išvykti iš Lietuvos Respublikos, savanoriškai neišvyko iš Lietuvos Respublikos per sprendime grąžinti jį į užsienio valstybę nustatytą terminą (ar pratęstą terminą), yra priimamas sprendimas dėl jo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos. Sprendimas dėl užsieniečio išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos privalo būti įvykdytas nedelsiant. Konstatavus, kad išsiuntimas negali būti įvykdytas nedelsiant dėl UTPĮ numatytų priežasčių (jei užsienietį atsisako priimti užsienio valstybė, į kurią jis gali būti išsiųstas; užsieniečiui reikia suteikti būtinają medicinos pagalbą; jo negalima išsiųsti dėl objektyvių aplinkybių – užsienietis neturi galiojančio kelionės dokumento, nėra galimybės gauti kelionės bilietų ir kita), priimamas sprendimas sustabdyti išsiuntimo vykdymą ir tik praėjus vieneriems metams po sprendimo sustabdyti išsiuntimą ir neišnykus aplinkybėms, dėl kurių šis sprendimas buvo priimtas, gali būti išduodamas leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje pagal UTPĮ 40 straipsnio 1 dalies 8 punktą.

3 125 straipsnis. Grąžinimas į užsienio valstybę ir įpareigojimas išvykti iš Lietuvos Respublikos

1. Sprendimas grąžinti užsienietį į užsienio valstybę priimamas, kai:
 - 1) jam panaikinta viza;
 - 2) jam panaikintas leidimas laikinai gyventi arba leidimas nuolat gyventi;
 - 3) jis yra Lietuvos Respublikoje pasibaigus vizos galiojimui;
 - 4) jis gyvena Lietuvos Respublikoje pasibaigus leidimo laikinai gyventi galiojimui;
 - 5) į Lietuvos Respubliką jis atvyko teisėtai, tačiau gyvena Lietuvos Respublikoje be leidimo laikinai gyventi ar leidimo nuolat gyventi, jeigu privalo jį turėti;
 - 6) jis yra Lietuvos Respublikoje laikotarpį, viršijantį šio Įstatymo 11 straipsnio 2–5, 7 dalyse užsieniečiams nustatytą buvimo laiką;
 - 7) jis neteisėtai atvyko į Lietuvos Respubliką ar neteisėtai joje yra, tačiau yra pažeidžiamas asmuo, prieglobsčio prašytojas arba užsienietis, kuriam prieglobstis nesuteiktas, ir sutinka savanoriškai grįžti į užsienio valstybę padedant tarptautinei ar nevyriausybinei organizacijai.
- {...}

K 22a. Jeigu oficialiai pripažįstama, kad asmuo negali būti (nedelsiant) grąžintas, kas priima šį oficialų sprendimą? Kokiais kriterijais remiantis jis priimamas?

Jeigu paaiškėja UTPĮ nustatytos aplinkybės, dėl kurių sustabdomas sprendimo dėl užsieniečio išsiuntimo vykdymas, ir šios aplinkybės neišnyksta per 10 dienų nuo jų paaiškėjimo dienos, sprendimą dėl užsieniečio išsiuntimo vykdanči įstaiga nedelsdama raštišku pranešimu apie jas informuoja Migracijos departamentą, kuris priėmė sprendimą dėl išsiuntimo, o šis nedelsdamas priima sprendimą sustabdyti sprendimo dėl užsieniečio vykdymą, iki išnyks priežastys, dėl kurių sustabdomas sprendimo vykdymas.

K 22b. Ar asmenims, kurie negali būti (nedelsiant) grąžinti, suteikiamas oficialus statusas? Kokiomis aplinkybėmis jis gali būti suteiktas?

Jeigu sprendimo dėl užsieniečio išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos vykdymas yra sustabdytas dėl to, jog užsieniečių atsisako priimti užsienio valstybę, į kurią jis gali būti išsiųstas; užsieniečiui reikia suteikti būtinąją medicinos pagalbą, kurios suteikimo reikalingumą patvirtina sveikatos priežiūros įstaigos gydytojų konsultacinė komisija; jo negalima išsiųsti dėl objektyvių aplinkybių (užsienietis neturi galiojančio kelionės dokumento, nėra galimybės gauti kelionės bilietų ir kita) ir šios aplinkybės per vienerius metus nuo sprendimo išsiųsti užsieniečių iš Lietuvos Respublikos vykdymo sustabdymo neišnyksta ir užsienietis nėra sulaikytas, jam išduodamas leidimas laikinai gyventi.

K 22c. Jeigu negalintiems grįžti / būti grąžinamiems asmenims suteikiamas oficialus statusas, kokia to nauda ir trūkumai valdžios institucijomis?

Nauda – užsienietis leidimo galiojimo laikotarpiu turi teisę dirbti ir valstybei nereikia jo išlaikyti, galima palaikyti ryšį su asmeniu, jei atsirastų galimybė įvykdyti sprendimą dėl grąžinimo, trūkumai – lieka iki galo neišspręstas užsieniečio teisinės padėties klausimas (leidimas laikinai gyventi išduodamas metams) – turi būti skiriami administraciniai ištekliai tolimesniam bandymui įvykdyti sprendimą dėl užsieniečio išvykimo iš šalies.

K 23. Kokios yra asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kurie negali nedelsiant grįžti, teisės?

4.1 lentelė: Asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kurie negali būti nedelsiant grąžinti, teisės ir prieinamos paslaugos

Klausimai	... pagal įstatymą	... kaip įgyvendinama praktiškai	Čia pateikite įrodymų, ar tai skatina ar stabdo grąžinimą
Apgyvendinimas			
Ar asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas ir kuris negali būti nedelsiant grąžintas, yra apgyvendinamas? Taip / Ne	Ne	Ne	Nėra įrodymų
Jeigu atsakėte „taip“, apibūdinkite aplinkybes, kuriomis jis gali būti apgyvendintas			
Darbas			
Ar asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas ir kuris negali būti nedelsiant grąžintas, gali dalyvauti darbo rinkoje? Taip / Ne	Taip (kai išduodamas leidimas laikinai gyventi – žr. klausimą 22b)	Taip	Nėra įrodymų
Jeigu atsakėte „taip“, prašome nurodyti aplinkybes, kuriomis jis gali dalyvauti darbo rinkoje	Leidimas laikinai gyventi suteikia teisę dirbti leidimo galiojimo laikotarpiu	Leidimas laikinai gyventi suteikia teisę dirbti leidimo galiojimo laikotarpiu	Nėra įrodymų
Socialinis aprūpinimas			
Ar asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas ir kuris negali būti nedelsiant grąžintas, gali gauti kokias nors socialines išmokas? Taip / Ne	Ne, kol neturi teisės dirbti ir nedirba	Ne	Nėra įrodymų
Jeigu atsakėte „taip“, prašome trumpai jas apibūdinti			
Jeigu atsakėte „taip“, trumpai apibūdinkite sąlygas šioms išmokoms gauti			

Klausimai	... pagal įstatymą	... kaip įgyvendinama praktiškai	Čia pateikite įrodymų, ar tai skatina ar stabdo grąžinimą
Sveikatos priežiūra			
Ar asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas ir kuris negali būti nedelsiant grąžintas, turi teisę į sveikatos priežiūros paslaugas? Taip / Ne	Taip	Taip	Nėra įrodymų
Ar tai visos sveikatos priežiūros paslaugos ar tik skubi medicininė pagalba?	Būtinoji medicininė pagalba, kol neturi teisės dirbti ir nedirba	Būtinoji medicininė pagalba, kol neturi teisės dirbti ir nedirba	Nėra įrodymų
Švietimas			
Ar asmuo, kuriam prieglobstis nesuteiktas ir kuris negali būti nedelsiant grąžintas, vis dar turi teisę dalyvauti švietimo programose ir / ar mokymuose? Taip / Ne	Ne	Ne	Nėra įrodymų
Jeigu atsakėte „taip“, prašome trumpai apibūdinti, kokiomis sąlygomis jis gali dalyvauti švietimo programose ir mokymuose			
Kita			
Ar yra kitų vertų čia paminėti priemonių? Prašome apibūdinti	Ne	Ne	

K 24. Kalbant apie statusą ir / ar teises, ar Lietuva, skirtingai vertina tuos, kurie negali grįžti / būti grąžinti ne dėl savo kaltės, ir tuos, kurie, kaip nustatyta, trukdo savo grąžinimui?

Ne.

K 25. Ar asmenys, kurie negali būti grąžinti nedelsiant, turi teisę į reguliarizaciją?

Ne.

K 26. Ar Lietuva reguliariai įvertina asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kurie negali nedelsiant grįžti / būti grąžinami, grįžimo galimybes? Jeigu „taip“:

- a. Kaip šis įvertinimas atliekamas?
- b. Ar jis atliekamas reguliariai?
- c. Kokie asmenys vertinami (t. y. ar jis apima visus asmenis, kurie negali grįžti / būti grąžinti, ar tik tuos, kuriems nesuteiktas statusas)?
- d. Ar koku nors atveju tampa galima grąžinimo alternatyva (pvz., regularizacija)? Jeigu „taip“, kokie kriterijai lemia, kad ši alternatyva gali būti taikoma?

Leidimas laikinai gyventi galioja vienerius metus. Praktikoje paprastai iš naujo įvertinama, ar sprendimas dėl asmens išsiuntimo vis dar negali būti įvykdytas, kai asmuo pateikia prašymą pakeisti leidimą.

Praktikoje dažniausia tokiems asmenims leidimai yra keičiami, nes labai retai išnyksta aplinkybės, dėl kurių asmuo negali būti išsiųstas, nes tam, kad priimti sprendimą sustabdyti išsiuntimo vykdymą turi būti pateikti rimti argumentai, dėl ko tai turi būti padaryta.

K 27. Ar turite kokių nors įrodymų, kad asmenys, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kurie negalėjo būti nedelsiant grąžinti, galų gale grįžo 2011 – 2015 m.?

Ne.

5.

Lietuvos politika ir
priemonės, užtikrinančios
prieglobsčio prašytojų,
kurių prašymai nepagrįsti,
operatyvų grąžinimą

5. 1. PASPARTINTOS PROCEDŪROS

K 28. Ar Lietuva taiko paspartintas prieglobsčio procedūras, kaip numatyta naujos redakcijos Prieglobsčio procedūrų direktyvos str. 31 (8)? (2011 – 2015 m. duomenys)

Priežastys paspartinti nagrinėjimo procedūrą	Ar yra politika spartinti nagrinėjimo procedūrą, kai prašymas atitinka šias priežastis? <i>Taip / Ne</i>	Jeigu tai yra politika, ar ji iki šiol taikoma praktiškai? <i>Taip / Ne</i>	Kaip dažnai tai taikoma praktiškai? <i>(visais atvejais, dauguma atvejų, kai kuriais atvejais, retai, niekada)</i>	Kokia buvo Lietuvos, spartinant nagrinėjimo procedūrą šiomis aplinkybėmis – ar ji padėjo greitai grąžinti?
Prašytojas iškėlė tik su tyrimu nesusijusius klausimus	Taip	Taip	Pagal prašymo suteikti prieglobstį aplinkybes	Nepastebėta, jog grąžinimo procedūra paspartėjo (tas pats lentelėje žemiau)
Prašytojas yra iš saugios kilmės šalies	Taip	Taip	Pagal prašymo suteikti prieglobstį aplinkybes	
Prašytojas gali grįžti / būti grąžintas į saugią trečiąją šalį pagal Prieglobsčio procedūrų direktyvos str. 38 arba atitinkamą nacionalinį teisės aktą	Taip	Taip	Pagal prašymo suteikti prieglobstį aplinkybes	
Prašytojas suklaidino valdžios institucijas, pateikdamas suklaidotus dokumentus, informaciją, slėpdamas informaciją, dokumentus	Taip	Taip	Pagal prašymo suteikti prieglobstį aplinkybes	
Prašytojas tyčia sugadino dokumentus, kad sunkiau būtų vertinti	Taip	Taip	Pagal prašymo suteikti prieglobstį aplinkybes	

Prašytojas pateikė nenuoseklius, prieštarigus, melagingus skundus, prieštaraujančius informacijai apie jo kilmės šalį	Taip	Taip	Pagal prašymo suteikti prieglobstį aplinkybes	
Prašytojas pateikė neleistiną vėlesnį prašymą	Taip	Taip	Pagal prašymo suteikti prieglobstį aplinkybes	
Prašytojas pateikė prašymą sustabdyti ar nutraukti grąžinimo vykdymą	Taip	Taip	Pagal prašymo suteikti prieglobstį aplinkybes	
Prašytojas neteisėtai atvyko į teritoriją ir neprisistatė valdžios institucijoms	Ne	Ne	Ne	
Prašytojas atsisako vykdyti prievolę, kad būtų paimti jo pirštų atspaudai	Taip	Taip	Pagal prašymo suteikti prieglobstį aplinkybes	
Prašytojas kelia pavojų šalies saugumui ar viešajai tvarkai	Taip	Taip	Pagal prašymo suteikti prieglobstį aplinkybes	
Kita				

K 29. Ar Lietuva turi sudariusi saugių kilmės šalių / saugių trečiųjų šalių sąrašą

Ne.

K 30. Ar Lietuva taiko kokias nors kitas priemones, kad nepagrįsti skundai būtų atmesti ir susiję asmenys skubiai grąžinti?

Ne.

K 31. Ar pastaruoju metu buvo kokių nors politikos ar praktikos pakeitimų, siekiant užtikrinti, kad nepagrįsti prašymai būtų atmesti ir asmuo skubiai grąžintas (pvz., gali būti pakeista politika ar praktika, susijusi su paspartintomis procedūromis ir saugių kilmės šalių sąrašo ir / ar kitų priemonių naudojimu)?

2015 m. lapkričio 26 d. buvo priimti UTPĮ pakeitimai, kuriais nustatyta, kad paskesnis prieglobsčio prašymas, jeigu nėra pateikiama naujos informacijos, nėra nagrinėjamas iš esmės.

5. 2. PRIEGLOBSČIO PRAŠYTOJŲ PARENGIMAS GRĄŽINIMUI

K 32. Ar Lietuvos politikos dalis yra tai, kad ankstyvuose ir vėlesniuose prieglobsčio suteikimo procedūros etapuose prieglobsčio prašytojai turi būti parengiami grąžinimui, kai jų skundas atmetamas? Ar ši politika formalizuojama:

- a) oficialiais pranešimais,
- b) neįpareigojančia teise (*soft law*)
- c) pagal standartinę valdžios institucijų praktiką?

Ne.

K 33a. Ar buvo kokių nors nesenų politikos pokyčių, susijusių su prieglobsčio prašytojų parengimu grąžinimui prieglobsčio procedūros metu (ypač dėl didžiulių prieglobsčio prašytojų srautų į ES nuo 2014 m.)?

Ne.

K 34. Jeigu nėra jokių šiuo metu įgyvendinamų specialių pokyčių / priemonių, ar Lietuva planuoja jų imtis, kad parengtų prieglobsčio prašytojus grąžinimui, kol jiems dar taikoma prieglobsčio procedūra?

Neplanuojama.

Išvados

K 35. Remiantis Jūsų atsakymais, ar galima teigti, kad Lietuva iš naujo apsvarsto savo grąžinimo politiką dėl asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas, ir jeigu taip, kaip tai pasireiškia?

Nors daugelyje ES šalių prieglobsčio prašytojų skaičius labai išaugo, tačiau Lietuvoje jis per 2015 m. sumažėjo. Lietuva nėra atvykstančių į ES pabėgėlių tikslo šalis. Didžioji dauguma atvykstančių prieglobsčio prašytojų yra iš kaimyninių ar artimų šalių, su kuriomis vyksta geras bendradarbiavimas grąžinimo srityje, todėl galima teigti, kad kol kas Lietuvos Respublika nesusiduria nei su prieglobsčio prašytojų antplūdžiu, nei su negalėjimu jų grąžinti į kilmės valstybę (išskyrus atskirus pavienius atvejus) problema. Tačiau padidėjus atvykstančių prieglobsčio prašytojų srautams iš valstybių, kurių diplomatinių atstovybių nėra Lietuvoje ir nėra bendradarbiavimo praktikos, tikėtina, kad užsieniečių, kurių negalima grąžinti skaičius, galėtų išaugti ir kad tai galėtų tapti aktualia problema.

K 36. Remiantis pateiktais įrodymais, kuri praktika ar politika Lietuvoje gali būti laikoma geraja praktika, kalbant apie asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas, grąžinimą?

Kadangi Lietuvos Respublikos patirtis grąžinant asmenis, kuriems nesuteiktais prieglobstis, nėra ilgalaikė ir daugiausia grąžinimų vykdoma į šalis, su kuriomis yra užmegzti geri kontaktai bei kurių konsulinės įstaigos veikia Lietuvoje, išskirti kuri praktika gali būti laikoma geraja – sudėtinga.

Priedai

K 37. Pateikite nacionalinius statistinius duomenis, jeigu tokių yra, apie asmenis, kuriems prieglobstis nesuteiktas (pagal pilietybę, lytį, kiek iš jų grįžo savanoriškai/buvo išsiųsti ir t.t).

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje statistika automatizuotai renkama Užsieniečių registre, pagal esamus jo funkcionalumus, nėra galimybės pateikti prašomos statistikos. Kadangi pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, sprendžiant klausimą dėl prieglobsčio turi būti išspręstas ir tolimesnis užsieniečio teisinės padėties klausimas, daugumoje atvejų yra priimamas vienas sprendimas (tiek dėl prieglobsčio nesuteikimo, tiek ir dėl jo išsiuntimo), todėl automatizuotai detalūs duomenys apie bendrą asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kuriuos nuspręsta grąžinti, skaičių nėra renkami, t. y. bendroje grąžinimo sprendimų statistikoje nėra išskiriama, ar tai grąžinami asmenys, kurie buvo prieglobsčio prašytojai ar tai asmenys, kurie nesiprašė prieglobsčio.

Tas pats pasakytina ir apie įvykdytus sprendimus – automatinio būdu yra renkami duomenys apie visus įvykdytus savanoriško, remiamo ar priverstinio grąžimo, sprendimus, tačiau nėra išskiriama, ar tie sprendimai buvo priimti prieglobsčio prašytojų ar asmenų, kurie prieglobsčio nesiprašė, atžvilgiu. Atsižvelgiant į tai, statistinės lentelės negali būti užpildytos. Studijoje taip pat yra pateiktas tik bendras asmenų, kuriems prieglobstis nesuteiktas ir kuriuos nuspręsta grąžinti, skaičius, kadangi automatizuotai išskirstyti pagal kilmės valstybes ir lytį nėra techninių galimybių.

Europos migracijos tinklas (EMT) – tai Europos Komisijos, ES valstybių narių ir Norvegijos migracijos ekspertų tinklas, kurio tikslas rinkti, analizuoti ir dalintis naujausia, objektyvia, patikima ir palyginama informacija apie migraciją ir prieglobstį siekiant prisidėti prie Europos Sąjungos politikos formavimo ir visuomenės informavimo šiose srityse.

Lietuvoje EMT Nacionalinio informacijos centro (NIC) funkcijas LR Vyriausybės nutarimu vykdo Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuras glaudžiai bendradarbiaudamas su LR vidaus reikalų ministerija, Migracijos departamentu bei Valstybės sienos apsaugos tarnyba. EMT NIC bendradarbiauja ir su kitomis vyriausybėmis ir nevyriausybėmis institucijomis, dirbančiomis migracijos srityje.
